ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 ตารางสรุปงบการเงิน

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
งบแสดงฐานะการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560, พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2557

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	Common Size (%)
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	18,226,744	3.92	50,183,813	11.18	10,590,382	3.73	6,611,594	2.82
เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพัน	69,316	0.01	42,360	0.01	558,973	0.20	1,139,791	0.49
เงินลงทุนระยะสั้น	2,910	0.00	502,312	0.11	2,837	0.01	1,039	0.00
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	53,832,189	11.57	36,810,522	8.20	38,575,205	13.60	62,203,154	26.58
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	197,000	0.04	147,000	0.03	147,000	0.05	147,000	0.06
สินค้าคงเหลือ	16,849,082	3.62	11,251,975	2.51	8,294,579	2.93	4,294,126	1.83
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	9,638,664	2.07	8,141,389	1.81	5,593,775	1.97	4,078,066	1.74
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	8,653,539	1.86	5,509,182	1.23	7,001,952	2.47	4,694,752	2.01
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10,342,092	2.23	10,089,763	2.25	7,042,763	2.48	4,273,796	1.83
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	117,811,536	25.32	122,678,316	27.33	77,807,466	27.44	87,443,318	37.36
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพัน	26,763	0.01	27,696	0.01	47,962	0.02	50,690	0.02
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เผื่อขาย	411,992	0.09	-	-	-	-	-	-
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า	16,539,115	3.55	18,174,762	4.05	14,994,504	5.29	16,428,665	7.02
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	543,848	0.12	325,211	0.07	325,211	0.11	322,772	0.14
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	733,627	0.16	760,473	0.17	796,254	0.28	5,528	0.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	175,462,313	37.71	143,688,352	32.00	97,666,203	34.45	75,084,946	32.07
ค่าความนิยม	11,403,094	2.45	11,403,094	2.54	11,403,094	4.02	11,403,094	4.87
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	129,377,058	27.80	139,745,965	31.12	70,030,982	24.70	34,164,079	14.59
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,396,614	1.16	5,375,822	1.20	5,663,351	2.00	5,820,859	2.49
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	7,604,976	1.63	6,780,769	1.51	4,789,501	1.69	3,378,962	1.44
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	347,499,400	74.68	326,282,144	72.67	205,717,062	72.56	146,659,595	62.64
รวมสินทรัพย์	465,310,936	100.00	448,960,460	100.00	283,524,528	100.00	234,102,913	100.00
หนี้สินและส่วนของเจ้าของ								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะสั้น	46,752,379	10.05	37,571,675	8.37	29,927,210	10.55	2,977,088	1.27
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	115,494,627	24.82	98,514,397	21.95	66,291,665	23.38	101,227,357	43.24
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของ								
เงินกู้ยืมระยะยาว	30,777,810	6.61	20,653,960	4.60	12,602,574	4.44	8,872,851	3.79
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	5,338	0.00	5,629	0.00	29,099	0.01	270,764	0.12
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4,883,041	1.05	4,098,147	0.91	3,375,821	1.20	4,158,955	1.78
รวมหนี้สินหมุนเวียน	197,913,195	42.53	160,843,808	35.83	112,226,369	39.58	117,507,015	50.20
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะยาว	49,924,210	10.73	60,490,046	13.47	55,522,317	19.58	33,136,810	14.16
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	3,196,865	0.69	1,995,052	0.44	2,074,718	0.73	2,454,385	1.05
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	64,633,973	13.89	77,652,487	17.29	20,902,258	7.37	104,088	0.04
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2,154,845	0.46	1,982,115	0.44	1,368,617	0.48	1,232,105	0.53
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	13,285,093	2.86	14,269,013	3.19	16,223,716	5.73	8,942,136	3.82
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	133,194,986	28.63	156,388,713	34.83	96,091,626	33.89	45,869,524	19.60
รวมหนี้สิน	331,108,181	71.16	317,232,521	70.66	208,317,995	73.47	163,376,539	69.80
ส่วนของเจ้าของ								
ทุนเรือนหุ้น								
ทุนจดทะเบียน								
หุ้นสามัญ	133,474,622		133,474,622		98,431,713		246,079,282	
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว								
หุ้นสามัญ	133,472,781	28.68	133,472,781	29.73	98,431,713	34.72	246,079,282	105.08
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	26,384,073	5.67	26,384,073	5.88	-	-	11,432,046	4.88
ส่วนต่ำกว่ามูลค่า	-	-	-	-	-	-	(121,995,650)	(52.09)
กำไร(ขาดทุน)สะสม								
ทุนสำรองตามกฎหมาย	389,994	0.08	282,498	0.06	275,914	0.10	34,881	0.01
กำไรสะสม(ขาดทุนสะสม)	(25,072,523)	(5.38)	(27,287,553)	(6.08)	(22,362,876)	(7.89)	(63,639,150)	(27.17)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของ	(1,641,124)	(0.35)	(1,799,588)	(0.40)	(1,797,302)	(0.63)	(1,776,122)	(0.76)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	133,533,201	28.70	131,052,211	29.19	74,547,449	26.30	70,135,287	29.95
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	669,554	0.14	675,728	0.15	659,084	0.23	591,087	0.25
รวมส่วนของเจ้าของ	134,202,755	28.84	131,727,939	29.34	75,206,533	26.53	70,726,374	30.20
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	465,310,936	100.00	448,960,460	100.00	283,524,528	100.00	234,102,913	100.00

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560, พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2557

(หน่วย : พันบาท)

							(ปรับปรุงใหม่)	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	Common Size (%)
รายได้								
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	117,624,253	83.25	107,892,009	86.51	95,941,928	80.77	86,985,629	79.65
รายได้จากการขายสินค้า	23,666,212	16.75	16,827,189	13.49	22,838,754	19.23	22,230,410	20.35
รวมรายได้	141,290,465	100.00	124,719,198	100.00	118,780,682	100.00	109,216,039	100.00
ต้นทุนขายและการให้บริการ								
ต้นทุนการให้บริการ	84,287,978	59.66	78,276,315	62.76	71,046,486	59.81	66,068,220	60.49
ต้นทุนขาย	17,808,045	12.60	17,323,335	13.89	19,530,915	16.44	18,413,252	16.86
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	102,096,023	72.26	95,599,650	76.65	90,577,401	76.25	84,481,472	77.35
กำไรขั้นต้น	39,194,442	27.74	29,119,548	23.35	28,203,281	23.75	24,734,567	22.65
รายได้อื่น	5,468,563	3.87	1,830,084	1.47	2,754,733	2.32	2,223,482	2.04
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(19,372,507)	(13.71)	(17,213,181)	(13.80)	(13,161,603)	(11.08)	(10,119,226)	(9.27)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(13,933,160)	(9.86)	(12,397,980)	(9.94)	(10,434,045)	(8.78)	(11,692,962)	(10.71)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(2,585,287)	(1.83)	(2,098,095)	(1.68)	(595,980)	(0.50)	(5,573,728)	(5.10)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน	3,153,802	2.23	4,608,618	3.70	1,413,979	1.19	6,220,469	5.70
ต้นทุนทางการเงิน	(8,293,982)	(5.87)	(6,166,384)	(4.94)	(3,528,841)	(2.97)	(6,645,283)	(6.08)
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	3,631,871	2.57	(2,317,390)	(1.84)	4,651,524	3.93	(852,681)	(0.77)
(ค่าใช้จ่าย)รายได้ภาษีเงินได้	(1,315,519)	(0.93)	(489,639)	(0.39)	(251,349)	(0.21)	2,095,810	1.92
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	2,316,352	1.64	(2,807,029)	(2.23)	4,400,175	3.72	1,243,129	1.15
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น :								
รายการที่จะไม่จัดประเภทใหม่ไปไว้ใน								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง :								
การวัดมูลค่าใหม่ของภาระผูกพันผลประโยชน์								
หลังออกจากงาน - สุทธิภาษีเงินได้	-	-	(463,317)	(0.37)	-	-	-	-
รายการที่จะจัดประเภทรายการใหม่เป็น								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง :								
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของ								
หลักทรัพย์เผื่อขาย-สุทธิภาษีเงินได้	159,180	0.11	-	-	-	-	-	-
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	(706)	0.00	660	0.00	651	0.00	(2,599)	0.00
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	2,474,826	1.75	(3,269,686)	(2.60)	4,400,826	3.72	1,240,530	1.15
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)สำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	2,322,526	100.27	(2,814,348)	100.26	4,411,522	100.26	1,293,937	104.09
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(6,174)	(0.27)	7,319	(0.26)	(11,347)	(0.26)	(50,808)	(4.09)
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	2,316,352	100.00	(2,807,029)	100.00	4,400,175	100.00	1,243,129	100.00
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	2,481,000	100.25	(3,276,901)	100.22	4,412,173	100.26	1,291,338	104.10
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(6,174)	(0.25)	7,215	(0.22)	(11,347)	(0.26)	(50,808)	(4.10)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	2,474,826	100.00	(3,269,686)	100.00	4,400,826	100.00	1,240,530	100.00
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่								
-ขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)	0.07		(0.09)		0.18		0.07	

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
งบกระแสเงินสดรวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560, พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2557

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน				
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	3,631,871	(2,317,390)	4,651,523	(852,681)
รายการปรับปรุง :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	36,266,559	28,079,759	19,944,998	25,335,263
ดอกเบี้ยรับ	(532,984)	(442,214)	(142,442)	(175,981)
ดอกเบี้ยจ่าย	5,916,685	4,671,533	2,897,206	5,101,284
ต้นทุนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต	2,392,920	1,422,346	194,121	220,371
เงินปันผลรับ	-	-	(40,811)	(10,000)
ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	119,853	233,665	81,816	274,327
หนี้สงสัยจะสูญ	1,830,629	1,795,453	1,523,409	1,243,536
ตัดจำหน่ายอุปกรณ์โครงข่าย	-	14	80,628	410,184
การด้อยค่าของเงินลงทุนกิจการร่วมค้าและบริษัทร่วม	-	946	-	-
กำไรจากการขายสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	(2,429,887)	-	(360,597)	-
สินทรัพย์และหนี้สินในการดำเนินงานอื่นตัดจำหน่าย	28	-	-	-
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย กิจการร่วมค้าและบริษัทร่วม	-	-	-	15,806
ขาดทุนจากการเลิกกิจการของบริษัทร่วม	-	-	-	6,073
(กำไร)ขาดทุนจากการเลิกกิจการของบริษัทย่อย	(5,279)	24,881	-	-
กลับรายการประมาณการหนี้สินจากการใช้สิทธิของ กสท.	(2,285,897)	(1,186,705)	(1,176,194)	(1,162,471)
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น	221,116	196,041	144,709	95,020
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(416,747)	388,807	(189,877)	(223,001)
(กำไร)ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวกับการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	(3,306)	17,853	3,818	6,162
กำไรจากการชำระคืนตั๋วเงินก่อนกำหนด	-	-	-	(350,932)
ส่วนแบ่งผลกำไร	(3,192,590)	(4,645,726)	(1,443,439)	(6,220,469)
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน				
- ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(18,893,422)	36,155	21,920,565	(25,726,991)
- เงินลงทุนระยะสั้น	(22)	(23)	(1,777)	100,317
- สินค้าคงเหลือ	(5,607,118)	(2,957,396)	(4,004,044)	764,512
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(12,393,558)	(10,994,902)	(7,566,225)	(5,346,556)
- เงินลงทุนในค่าสิทธิสำหรับรายการภาพยนตร์	(1,930,185)	(2,081,748)	(2,670,241)	(2,390,759)
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(899,925)	(256,476)	(205,090)	35,381
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	8,620,181	642,065	(36,216,030)	13,203,277
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น	106,393	726,524	(784,308)	(719,383)
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(317,333)	(230,120)	10,726,056	(167,599)
กระแสเงินสดได้มาจากจากการดำเนินงาน	10,197,982	13,123,342	7,367,774	3,464,690
บวก เงินสดรับ - ดอกเบี้ยรับ	546,631	406,116	143,673	158,082
เงินสดรับ - ภาษีเงินได้	1,820,073	1,750,800	712,333	115,596
หัก เงินสดจ่าย - ดอกเบี้ยจ่าย	(4,079,412)	(4,026,291)	(1,947,511)	(5,103,260)
เงินสดจ่าย - ภาษีเงินได้จ่าย	(3,491,932)	(3,157,837)	(2,943,219)	(2,278,912)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	4,993,342	8,096,130	3,333,050	(3,643,804)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดที่มีภาระผูกพัน(เพิ่มขึ้น)ลดลง	(26,021)	536,878	583,546	1,256,009
เงินสดรับ(จ่าย)จากเงินลงทุนระยะสั้น	500,000	(499,452)	(20)	476
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(50,000)	(300)	-	-
เงินลงทุนเพิ่มในบริษัทร่วม	(35,600)	(51,111)	-	(11,192)
เงินลงทุนเพิ่มในส่วนได้เสียในการร่วมค้า	-	(41,234)	(25,000)	(25,000)
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม-สุทธิจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	-	3,193,423
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	(218,637)	-	(2,439)	(8,974)
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(34,083,088)	(33,259,990)	(27,942,984)	(22,519,912)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(13,497,899)	(13,725,453)	(24,714,729)	(4,940,550)
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	-	300	-	-
รายการที่เกิดจากการจัดประเภทเงินลงทุนใหม่	-	-	(46,862)	-
เงินสดรับจากการเลิกกิจการของบริษัทร่วม	-	-	-	7,230
เงินสดจ่ายเพื่อลงทุนในหลักทรัพย์เผื่อขาย	(213,010)	-	-	-
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,990,679	71,519	838,037	256,333
เงินปันผลรับ	1,583,807	1,556,866	1,556,857	1,355,746
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(42,049,769)	(45,411,977)	(49,753,594)	(21,436,411)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญ	-	59,948,800	-	64,852,120
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมลงทุนเพิ่มในหุ้นที่ออกหุ้นใหม่ของบริษัทย่อย	-	14,154	90,000	15,989
ลงทุนเพิ่มในบริษัทย่อยโดยซื้อหุ้นจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(10)	(7,671)	(12)	(31,392)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	67,206,682	77,191,638	57,338,838	11,210,303
เงินสดรับจากเงินกู้ยืม - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	17,665,491	22,950,216	33,134,012	14,242,603
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(58,444,000)	(69,789,700)	(30,510,000)	(12,003,840)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	(21,313,690)	(13,177,486)	(9,699,070)	(61,307,112)
เงินปันผลจ่าย	-	(164,190)	-	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	5,114,473	76,965,761	50,353,768	16,978,671
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(31,941,954)	39,649,914	3,933,224	(8,101,544)
ยอดยกมาต้นปี	50,183,813	10,590,382	6,611,594	14,726,283
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน	(15,115)	(56,483)	45,564	(13,145)
ยอดคงเหลือสิ้นปี	18,226,744	50,183,813	10,590,382	6,611,594

13.2 ผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของบริษัทฯ สำหรับตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินของบริษัทฯ ในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมา มีดังนี้

งบการเงินประจำปีสิ้นสุดวันที่	บริษัทผู้ตรวจสอบ	ชื่อผู้สอบบัญชี	เลขประจำตัวผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
31 ธันวาคม พ.ศ. 2560	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายประสิทธิ์ เยื่องศรีกุล	4174
31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายขจรเกียรติ อรุณไพโรจนกุล	3445
31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายขจรเกียรติ อรุณไพโรจนกุล	3445

รายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2558-2560) ผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นในรายงานการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทฯ ถูกต้องแบบไม่มีเงื่อนไข

บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส และ ผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์หรือส่วนได้เสียกับบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย หรือผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวในลักษณะที่จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระแต่อย่างใด

13.3 จุดเด่นและอัตราส่วนทางการเงิน

		2560	2559	2558
ผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย				
รายได้จากการให้บริการ [1/]	ล้านบาท	97,025	88,058	74,803
รายได้รวม	ล้านบาท	141,290	124,719	118,781
EBITDA	ล้านบาท	39,912	25,071	22,109
กำไรจากการดำเนินงาน	ล้านบาท	6,440	(492)	4,608
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	ล้านบาท	2,323	(2,814)	4,412
ฐานะการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย				
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	465,311	448,960	283,525
หนี้สินรวม	ล้านบาท	331,108	317,233	208,318
ส่วนของผู้ถือหุ้น	ล้านบาท	134,203	131,728	75,207
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.60	0.76	0.69
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	0.34	0.52	0.39
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios) [2/]				
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	3.67	3.80	3.44
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	98	95	105
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	2.23	2.97	3.50
ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ย	วัน	162	121	103
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	เท่า	1.54	1.82	2.26
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย	วัน	234	198	160
วงจรเงินสด (Cash Cycle)	วัน	26	18	48
อัตราส่วนที่แสดงถึงความเสี่ยงจากการกู้ยืม (Leverage Ratios)				
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA [3/]	เท่า	2.54	2.45	3.67
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น [3/]	เท่า	0.75	0.47	1.08
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	2.47	2.41	2.77
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย [4/]	เท่า	6.61	5.25	7.27
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)				
อัตรากำไรขั้นต้น	%	27.90%	23.35%	23.74%
อัตรากำไรสุทธิ	%	1.64%	-2.26%	3.71%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น [5/]	%	1.76%	-2.74%	6.10%
อัตราการเติบโต (Growth Ratios)				
สินทรัพย์รวม	%	3.64%	58.35%	21.11%
หนี้สินรวม	%	4.37%	52.28%	27.51%
รายได้รวม	%	13.29%	5.00%	8.76%
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน [6/]	%	7.70%	9.67%	7.41%
ข้อมูลต่อหุ้นและอื่นๆ				
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น	บาท	0.07	(0.10)	0.18
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	บาท	4.02	3.95	3.06
ราคาหุ้น ณ สิ้นงวด	บาท	6.20	7.15	6.70
จำนวนหุ้นสามัญ ณ สิ้นงวด	ล้านหุ้น	33,368	33,368	24,608
มูลค่าตลาดของหุ้น	ล้านบาท	206,883	238,583	164,873

หมายเหตุ :

1/ รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น ยกเว้น รายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC) และรายได้ค่าเช่าโครงข่าย

2/ อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ไม่รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF เพื่อให้สะท้อน cash cycle ของกลุ่มทรู

3/ หนี้สินประกอบด้วยหุ้นกู้ระยะสั้นและระยะยาว ไม่รวมหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน

4/ อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย คำนวณจาก EBITDA สำหรับงวด/ (ดอกเบี้ยจ่าย+ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น สำหรับงวด)
ทางคำนวณอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ด้วยงบกระแสเงินสด (กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน + ดอกเบี้ยจ่าย + รายจ่ายภาษีเงินได้)/ ดอกเบี้ยจ่าย
จะได้อัตราส่วนนี้เป็น 3.1 เท่า ในปี 2560 เป็น 3.8 เท่า ในปี 2559 และเป็น 4.2 เท่า ในปี 2558

5/ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น = กำไรสำหรับที่เป็นของบริษัทใหญ่/ สำหนองผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ (เฉลี่ย)

6/ รวมต้นทุนในการให้บริการ ต้นทุนขาย และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ภาพรวม

กลุ่มทรู รายงานผลกำไรจำนวน 5.4 พันล้านบาท ในไตรมาส 4 และจำนวน 2.3 พันล้านบาท สำหรับทั้งปี 2560 อันเป็นผลจากรายได้และ EBITDA ที่เพิ่มขึ้นแข็งแกร่งจนเป็นจำนวนสูงสุดในประวัติการณ์ รวมทั้งความต่อเนื่องในการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทั่วทั้งองค์กร และผลสำเร็จจากการจำหน่ายสินทรัพย์ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ดิจิทัล ("DIF") พร้อมสำหรับการเติบโตจนสามารถสร้างผลกำไรและปันผลให้กับผู้ถือหุ้นได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้อนุมัติการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการปี 2560 จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 1 พันล้านบาท หรือ 0.031 บาทต่อหุ้น

ความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของกลุ่มทรู ในการสร้างคุณค่าเพิ่มแก่ผู้บริโภค ผ่านเครือข่ายโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คอนเวอร์เจนซ์แพ็กเกจ บริการด้านดิจิทัล และการเพิ่มประสบการณ์การใช้งานให้แก่ผู้บริโภค เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้รายได้และฐานลูกค้าของกลุ่มเติบโตอย่างแข็งแกร่ง ในขณะเดียวกัน กลุ่มทรู ให้ความสำคัญต่อการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ ร่วมกับกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ให้แก่กองทุน DIF ส่งผลให้ EBITDA ของกลุ่มเติบโตอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 59.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 39.9 พันล้านบาท ซึ่งหากไม่รวมกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์นี้ EBITDA ของกลุ่มทรู เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นจำนวน 34.0 พันล้านบาท ในขณะที่ EBITDA Margin ไม่รวมกำไร (ขาดทุน) จากการขาย เติบโตเป็นร้อยละ 35.2 ในปี 2560 เมื่อเทียบกับร้อยละ 29.0 ในปีก่อนหน้า

ในปี 2560 อุตสาหกรรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยยังคงมีการแข่งขันสูง แต่ไม่ได้อยู่ในระดับที่รุนแรง โดยผู้ให้บริการมุ่งเน้นการขยายโครงข่าย 4G และการนำเสนอแพ็กเกจดาต้าที่น่าดึงดูดใจ ชูประสิทธิภาพด้านความเร็วของโครงข่ายและบริการ 4G การมุ่งเพิ่มมูลค่าด้วยการผสานบริการร่วมกับคอนเทนต์คุณภาพ รวมถึงการนำเสนอแคมเปญหลากหลายเพื่อจูงใจลูกค้าระบบเติมเงินให้สมัครใช้บริการระบบรายเดือน ในขณะที่ แคมเปญที่ให้ส่วนลดดีไวซ์สำหรับบริการแบบเติมเงินมีสัดส่วนลดลง ทั้งนี้ ทรูมูฟ เอช ยังคงเติบโตสูงเหนือกว่าภาพรวมอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก และเป็นผู้ให้บริการเพียงรายเดียวที่มีฐานลูกค้าเติบโต โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิ 2.7 ล้านราย ในขณะที่ผู้ให้บริการรายใหญ่รายอื่นมีฐานลูกค้ารวมกันลดลงสุทธิ 2.8 ล้านราย ซึ่งการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของทรูมูฟ เอช นี้ เป็นผลจากจุดแข็งด้านเครือข่าย 4G ประสิทธิภาพสูงสุด และผลตอบรับที่ดีต่อแคมเปญดีไวซ์ร่วมกับค่าบริการและแพ็กเกจด้านดาต้าที่คุ้มค่า ทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและระบบเติมเงิน โดยฐานผู้ใช้บริการรวมของ ทรูมูฟ เอช เพิ่มขึ้นเป็น 27.2 ล้านราย ประกอบด้วยผู้ใช้บริการในระบบเติมเงินจำนวน 20.3 ล้านราย และผู้ใช้บริการในระบบรายเดือนจำนวน 6.9 ล้านราย ทำให้ในปี 2560 รายได้จากการให้บริการของทรูมูฟ เอช เติบโตร้อยละ 17.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่รายได้จากการให้บริการของผู้ให้บริการรายใหญ่รายอื่นรวมกันเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.1 จากปีก่อนหน้า ซึ่งผลักดันให้รายได้จากการให้บริการของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ของ

ทั้งอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตรายปีที่สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2557 และมีแนวโน้มที่รายได้จะเติบโตต่อไป ตามความต้องการใช้งานดาต้าของผู้บริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ธุรกิจบรอดแบรนด์ อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ยังคงเติบโตสูงในปี 2560 จากการที่ผู้ให้บริการมุ่งขยายโครงข่ายไฟเบอร์ บรอดแบนด์อย่างต่อเนื่อง พร้อมเพิ่มความผูกพันของลูกค้าด้วยการพ่วงบริการอื่น ๆ เพิ่มเติม ในขณะที่แคมเปญให้ส่วนลดราคาทยอยลดลง ทั้งนี้ ทรูออนไลน์ เร่งขยายโครงข่ายไฟเบอร์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในพื้นที่ต่างจังหวัด พร้อมมอบความคุ้มค่าให้แก่ลูกค้าด้วยการเพิ่มความเร็วอินเทอร์เน็ตและอัพเกรดเทคโนโลยี ซึ่งสามารถตอบโจทย์ความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วที่สูงขึ้นของผู้บริโภคได้ทุกที่ทุกเวลา พร้อมเดินหน้าสนับสนุนแผนการติดตั้งอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์สู่ระดับหมู่บ้านของประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีและช่องว่างทางดิจิทัลของผู้คนในสังคมผ่านโครงข่าย บรอดแบนด์ของกลุ่มที่ครอบคลุมแล้วกว่า 13 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้ผลักดันให้ทั้งฐานลูกค้าและรายได้บริการบรอดแบนด์สำหรับกลุ่มลูกค้าทั่วไปของทรูออนไลน์ เพิ่มขึ้นสูงในอัตราเลขสองหลักจากปีก่อนหน้า ตอกย้ำความเป็นผู้นำในธุรกิจบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ตได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยในปี 2560 ทรูออนไลน์ มีฐานลูกค้าบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นสุทธิกว่า 385,451 ราย เป็น 3.2 ล้านราย ณ สิ้นปี ซึ่งล้วนใช้บริการบนโครงข่าย FTTx ทั้งสิ้น

ทรูวิชั่นส์ ยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มประสบการณ์การรับชมโทรทัศน์ของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง ด้วยการสรรหาคอนเทนต์คุณภาพสูงที่หลากหลายและครบครัน การถ่ายทอดสดรายการชั้นนำและความคมชัดของภาพระดับเอชดี พร้อมพัฒนาช่องรายการคุณภาพที่ผลิตขึ้นเองเพื่อตอบสนองความต้องการรับชมของผู้บริโภคชาวไทยได้ดียิ่งขึ้น โดยคอนเทนต์คุณภาพเหล่านี้ ได้ถูกถ่ายทอดผ่านหลากหลายแพลตฟอร์มของกลุ่มทรู ทั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบมีสายและไร้สาย โทรทัศน์ และดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อเติมเต็มความต้องการของผู้บริโภคในการเข้าถึงคอนเทนต์ได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์การรับชม สิ่งเหล่านี้ผสานกับแคมเปญคอนเวอร์เจนซ์ที่คุ้มค่า ส่งผลให้รายได้ค่าสมาชิกและจำนวนผู้สมัครสมาชิกทรูวิชั่นส์เติบโต ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2560 ทรูวิชั่นส์มีฐานลูกค้ารวมทั้งสิ้น 4.0 ล้านราย

นอกเหนือจากการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มธุรกิจหลักแล้ว กลุ่มทรู ยังมุ่งเน้นในการพัฒนานวัตกรรมและธุรกิจด้านดิจิทัล เพื่อสรรสร้างแพลตฟอร์มและบริการด้านดิจิทัลที่ตอบสอบความต้องการและไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคได้ตรงจุดและครบถ้วน อาทิ บริการและโซลูชั่น Internet of Things หรือไอโอที รวมถึงการพัฒนา ทรูไอดี ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่รวบรวมคอนเทนต์คุณภาพหลากหลาย ไลฟ์สไตล์ และสิทธิประโยชน์สุดพิเศษให้แก่ผู้บริโภค นอกจากนี้ กลุ่มทรู ยังให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) และ Big Data ซึ่งช่วยจัดระบบข้อมูลให้สามารถนำมาประมวลผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Data Analytics) เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กลุ่มทรู เติบโตอย่างเข้มแข็งและคงความเป็นที่หนึ่งในใจลูกค้า

สรุปผลประกอบการประจำปี 2560

กลุ่มทรู รายงานผลกำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 2,322.5 ล้านบาท ในปี 2560 ซึ่งเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ 20 จากปีก่อนหน้า โดยมีสาเหตุสำคัญ สรุปได้ดังนี้

กลุ่มทรู มี**รายได้จากการให้บริการโดยรวม**เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 จากปีก่อนหน้า เป็นจำนวน 97.0 พันล้านบาท จากรายได้และฐานลูกค้าที่เติบโตอย่างแข็งแกร่งทั้งธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และธุรกิจบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต ในขณะที่ **EBITDA** ของกลุ่มเติบโตอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 59 จากปีก่อนหน้า เป็น 39.9 พันล้านบาท ซึ่งหากไม่รวมกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ดิจิทัล (Digital Telecommunications Infrastructure Fund หรือ DIF) EBITDA ของกลุ่มทรู เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นจำนวน 34.0 พันล้านบาท สิ่งนี้ ผนวกกับความมุ่งมั่นในการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานทั่วทั้งองค์กร และผลสำเร็จจากการจำหน่ายสินทรัพย์ให้แก่กองทุน DIF ส่งผลให้กลุ่มทรู รายงาน**ผลกำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ** จำนวน 2.3 พันล้านบาท ในปี 2560

สำหรับปี 2561

การแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะทางการเงินในอนาคตของกลุ่มทรู อย่างไรก็ตาม ความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของกลุ่มทรูในการมอบความคุ้มค่าสูงสุดให้แก่ลูกค้า ผ่านเครือข่ายประสิทธิภาพสูงและการให้บริการที่เป็นเลิศ พร้อมให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีล้ำสมัยและบริการด้านดิจิทัล อีกทั้งยังมุ่งปลูกฝังแนวคิดด้านดิจิทัลและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในองค์กร เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กลุ่มทรูมีความพร้อมและสามารถปรับตัวให้รองรับความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ พัฒนาการเหล่านี้ ควบคู่ไปกับความต้องการใช้บริการด้านโทรคมนาคมและดิจิทัลของผู้บริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นในยุค Thailand 4.0 จะช่วยผลักดันให้กลุ่มทรูเติบโตอย่างแข็งแกร่งต่อไป โดยในปี 2561 นี้ กลุ่มทรู ตั้งเป้าหมายการเติบโตของรายได้จากการให้บริการโดยรวมในอัตราเลขสองหลักช่วงต้น ซึ่งการเติบโตของรายได้ ร่วมกับการดำเนินการอย่างเข้มงวดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารค่าใช้จ่าย น่าจะส่งผลให้กลุ่มทรูสามารถรายงานผลกำไรซึ่งไม่รวมผลกระทบจากแผนการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF เพิ่มเติมในปี 2561 ทั้งนี้ กลุ่มทรู คาดว่าจะใช้งบลงทุน (ที่เป็นเงินสด) ไม่รวมการชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ ในระดับใกล้เคียงกับปี 2560

ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย (ปรับปรุง)

(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ไตรมาส 4 ปี 2560	ไตรมาส 3 ปี 2560	ไตรมาส 4 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง Q-o-Q	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y	ปี 2560	ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	29,492	29,400	28,120	0.3	4.9	117,624	107,892	9.0
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,269	1,275	1,382	(0.4)	(8.1)	4,896	5,306	(7.7)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,418	3,592	3,939	(4.8)	(13.2)	15,703	14,527	8.1
รายได้จากการให้บริการ	24,805	24,533	22,800	1.1	8.8	97,025	88,058	10.2
รายได้จากการขาย	11,259	3,740	6,039	201.0	86.4	23,666	16,827	40.6
รวมรายได้	**40,751**	**33,141**	**34,159**	**23.0**	**19.3**	**141,290**	**124,719**	**13.3**
ต้นทุนการให้บริการรวม	20,620	20,987	19,495	(1.7)	5.8	84,058	78,276	7.4
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	338	870	273	(61.2)	23.8	3,289	3,422	(3.9)
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	1,374	1,402	1,454	(2.0)	(5.5)	5,267	5,802	(9.2)
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	13,152	12,991	13,725	1.2	(4.2)	52,656	51,443	2.4
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	5,756	5,723	4,043	0.6	42.4	22,846	17,609	29.7
ต้นทุนขาย	5,283	3,738	5,870	41.3	(10.0)	17,808	17,323	2.8
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	8,758	7,833	8,548	11.8	2.5	32,985	29,611	11.4
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	3,086	2,642	2,367	16.8	30.4	10,626	7,954	33.6
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ	5,672	5,191	6,180	9.3	(8.2)	22,359	21,657	3.2
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	**34,661**	**32,558**	**33,912**	**6.5**	**2.2**	**134,851**	**125,211**	**7.7**
EBITDA	**14,933**	**8,949**	**6,657**	**66.9**	**124.3**	**39,912**	**25,071**	**59.2**
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(8,843)	(8,366)	(6,410)	5.7	38.0	(33,472)	(25,563)	30.9
กำไรจากการดำเนินงาน	**6,090**	**583**	**247**	**NM**	**NM**	**6,440**	**(492)**	**NM**
ดอกเบี้ยจ่าย (สุทธิ)	(1,261)	(1,400)	(1,141)	(9.9)	10.5	(5,384)	(4,229)	27.3
ดอกเบี้ยรับ	113	92	145	22.7	(22.1)	533	442	20.5
ดอกเบี้ยจ่าย	(1,375)	(1,493)	(1,287)	(7.9)	6.8	(5,917)	(4,672)	26.7
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	(29)	(28)	(39)	3.0	(24.5)	(119)	(107)	11.4
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(600)	(597)	(598)	0.3	0.3	(2,393)	(1,422)	68.2
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	(1,621)	749	(390)	NM	315.9	(1,316)	(490)	168.7
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	(62)	(59)	124	4.0	NM	(174)	(260)	(32.9)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(1,560)	809	(514)	NM	203.5	(1,141)	(230)	396.0
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	499	427	479	17.1	4.3	3,154	4,609	(31.6)
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	20	(11)	11	NM	87.8	6	(7)	NM
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(62)	(340)	354	81.7	NM	(849)	(156)	(445.4)
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	2,375	(74)	(1,276)	NM	NM	2,783	(520)	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	**5,411**	**(691)**	**(2,353)**	**NM**	**NM**	**2,323**	**(2,814)**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	(20)	11	(11)	NM	(87.8)	(6)	7	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	**5,391**	**(681)**	**(2,364)**	**NM**	**NM**	**2,316**	**(2,807)**	**NM**

ผลกระทบจากการทำธุรกรรมกับ DIF เพิ่มเติมในปี 2560 (หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ไตรมาส 4 ปี 2560	ไตรมาส 3 ปี 2560	ไตรมาส 4 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง Q-o-Q	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y	ปี 2560	ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y
EBITDA	14,933	8,949	6,657	66.9	124.3	39,912	25,071	59.2
EBITDA ไม่รวมผลกระทบจากการทำธุรกรรมกับ DIF	9,060	8,949	6,657	1.2	36.1	34,039	25,071	35.8
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	5,411	(691)	(2,353)	NM	NM	2,323	(2,814)	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท ไม่รวมผลกระทบจากการทำธุรกรรมกับ DIF	(1,122)	(691)	(2,353)	(62.3)	52.3	(4,211)	(2,814)	(49.6)

หมายเหตุ: ผลกระทบรวมสุทธิจากการทำธุรกรรมกับ DIF ในไตรมาส 4 และในปี 2560 มีจำนวนประมาณ 6.5 พันล้านบาท โดยประมาณ 2.4 พันล้านบาท ถูกรายงานภายใต้รายได้อื่น และส่วนที่เหลือถูกรายงานภายใต้ รายได้และต้นทุนจากการขาย ต้นทุนการให้บริการ และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

รายงานของผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเกี่ยวกับคดีฟ้องร้องที่ยังไม่ทราบผล และสัญญาสำคัญทางธุรกิจที่อยู่ระหว่างการสรุปในรายละเอียด (รายละเอียดเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 38.3 ข้อ 39 และข้อ 40.2) ซึ่งผลสุดท้ายของคดีและข้อสรุปของสัญญายังไม่สามารถระบุได้ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารเชื่อมั่นว่างบการเงินหรือการดำเนินงานของกลุ่มจะไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากปัจจัยดังกล่าว

ผลการดำเนินงานโดยรวม

- **รายได้จากการให้บริการโดยรวม**ของกลุ่มทรูเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 97.0 พันล้านบาท ตามเป้าหมายในปี 2560 จากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของทั้งธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าทั่วไป ซึ่งมีรายได้และฐานลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้นในอัตราเลขสองหลักจากปีก่อนหน้า แม้จะได้รับผลกระทบจากการสิ้นสุดสัญญาร่วมการงานฯ และร่วมลงทุนเพื่อให้บริการโทรศัพท์บ้านในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในเดือนตุลาคม โดยรายได้ที่เติบโตสูงนี้เป็นผลจากจุดแข็งด้านเครือข่ายประสิทธิภาพสูงและการขยายพื้นที่ให้บริการอย่างต่อเนื่องของกลุ่มทรู ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการใช้งานดาต้าและบริการด้านดิจิทัลของผู้บริโภคที่เพิ่มสูงขึ้น
    - **ทรูมูฟ เอช** ยังคงเติบโตเหนืออุตสาหกรรมตลอดทั้งปี และเป็นผู้ให้บริการเพียงรายเดียวที่มีฐานลูกค้าที่เติบโต สิ่งนี้ร่วมกับ รายได้จากบริการนอนวอยซ์ที่เพิ่มขึ้นแข็งแกร่งทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและเติมเงิน ผลักดันให้**รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่**เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3 จากปีก่อนหน้าเป็น 67.9 พันล้านบาท
        - **รายได้จากบริการที่ไม่ใช่เสียงหรือนอนวอยซ์** เติบโตร้อยละ 24.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 42.4 พันล้านบาท จากผลตอบรับที่ดีต่อบริการ 4G แคมเปญดาต้าและการผสานแพ็กเกจกับบริการอื่นๆ ของกลุ่มทรูได้อย่างคุ้มค่า โดยรายได้จากบริการนอนวอยซ์ในปี 2560 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62 ของรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 59 ในปีก่อนหน้า
        - **รายได้จากบริการเสียง** เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 จากปีก่อนหน้า เป็น 21.2 พันล้านบาท ตามฐานลูกค้าที่เติบโต พร้อมการขยายตัวและเข้าถึงลูกค้าในกลุ่มตลาดวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยชดเชยพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปใช้การสื่อสารผ่านระบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น
        - **รายได้จากบริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศและบริการอื่นๆ** เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเป็น 4.3 พันล้านบาท ส่วนหนึ่งจากรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทยและใช้บริการทรูมูฟ เอชเพิ่มสูงขึ้น (Inbound Roaming)
    - **รายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์** เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าเป็น 32.2 พันล้านบาท ตามการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต รวมถึงรายได้ระหว่างกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการบำรุงรักษา (O&M) ซึ่งรายงานอยู่ภายใต้รายได้จากการให้บริการอื่นๆ หากไม่รวมรายการดังกล่าวและผลกระทบจากการยุติการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนเครือข่าย 2G บนคลื่น 1800 MHz ตั้งแต่ไตรมาส 3 ปี 2559 รายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.4 จากปีก่อนหน้า
        - **รายได้จากบริการเสียงพื้นฐาน** ลดลงเป็น 2.5 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับ 4.7 พันล้านบาทในปีก่อนหน้า จากการที่ผู้บริโภคเปลี่ยนไปใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และการสื่อสารทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสิ้นสุดสัญญาร่วมการงานฯ และร่วมลงทุนเพื่อให้บริการโทรศัพท์บ้านในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในเดือนตุลาคม ซึ่งส่งผลให้ทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์บ้านมีจำนวนลดลง

- **รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ** เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.8 จากปีก่อนหน้า เป็น 23.1 พันล้านบาท จากการเติบโตสูงทั้งในกลุ่มลูกค้าทั่วไปและลูกค้าธุรกิจ ตามการขยายโครงข่ายและบริการไฟเบอร์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง พร้อมมอบความคุ้มค่าให้แก่ลูกค้าผ่านคอนเวอร์เจนซ์และโซลูชั่นหลากหลาย
- ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2560 กลุ่มทรู มุ่งมั่นในการอัพเกรดบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต ให้แก่ลูกค้าที่อยู่บนระบบสายทองแดงมาสู่โครงข่ายไฟเบอร์ ซึ่งหลังจากผลกระทบดังกล่าวได้ผ่านพ้นไป รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจในไตรมาส 4 ปี 2560 เติบโตสูงร้อยละ 16.7 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 5.4 จากไตรมาสก่อนหน้า ตามฐานลูกค้าบรอดแบนด์ที่เติบโตแข็งแกร่งเป็น 3.2 ล้านราย ซึ่งล้วนใช้บริการบนโครงข่าย FTTx ทั้งสิ้น โดยทรูออนไลน์มีจำนวนผู้ใช้บริการบรอดแบนด์รายใหม่สุทธิ 112,781 รายในระหว่างไตรมาส

- **รายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์** เป็น 12.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า จากรายได้ค่าสมาชิกและค่าโฆษณาที่เติบโต ซึ่งช่วยชดเชยรายได้ของธุรกิจมิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ที่ลดลง
  - **รายได้จากค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง** เติบโตร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 8.2 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67 ของรายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 65 ในปีก่อนหน้า จากผลตอบรับที่ดีต่อแคมเปญคอนเวอร์เจนซ์และแพ็กเกจสำหรับลูกค้าในตลาดวงกว้าง ซึ่งส่งผลให้ฐานลูกค้าในระบบค่าบริการสมาชิกของทรูวิชั่นส์เติบโตเป็น 2.2 ล้านราย ซึ่งเพิ่มขึ้นสุทธิประมาณ 175,961 รายในปี
  - **รายได้จากค่าโฆษณา** เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 จากปีก่อนหน้า เป็น 1.8 พันล้านบาท สวนทางกับทิศทางรายได้โฆษณาในอุตสาหกรรมที่ลดลง
  - **รายได้จากมิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และอื่นๆ** ลดลงร้อยละ 8.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 2.3 พันล้านบาท จากการที่กลุ่มทรูมุ่งเน้นในการคัดสรรและเลือกจัดอีเว้นท์ที่เสริมสร้างผลกำไรให้กับกลุ่มบริษัทมากยิ่งขึ้น

- **รายได้จากการขาย** เติบโตสูงร้อยละ 40.6 จากปีก่อนหน้า เป็น 23.7 พันล้านบาท จากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF และ ผลตอบรับที่ดีต่อเนื่องต่อแคมเปญดีไวซ์หลากหลายของกลุ่มทรู ทั้งนี้ หากไม่รวมธุรกรรมกับ DIF รายได้จากการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปีก่อนหน้าเป็น 17.4 พันล้านบาท
- **ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)** ลดลงร้อยละ 3.9 จากปีก่อนหน้า เป็น 3.3 พันล้านบาท ตามส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงของบริการโทรศัพท์พื้นฐาน และผลกระทบเชิงบวกจากการประกาศลดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานและบริการเพื่อสังคมโดยทั่วถึง (USO) ในเดือนพฤษภาคม และการประกาศอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตใหม่ในเดือนธันวาคมซึ่งมีผลตั้งแต่เดือนมกราคม ปี 2560 โดยผลกระทบเต็มปีของอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตใหม่นี้ถูกบันทึกในไตรมาส 4 ของปี 2560

- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนในการให้บริการไม่รวมค่า IC และค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารอื่นๆ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากปีก่อนหน้า เป็น 75.0 พันล้านบาท จากค่าใช้จ่ายด้านโครงข่ายและบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ มาตรการบริหารค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นของกลุ่มส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย) ในไตรมาส 4 ลดลงร้อยละ 8.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า
- **EBITDA** เติบโตสูงถึงร้อยละ 59.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 39.9 พันล้านบาท ซึ่งหากไม่รวมกำไรจากการขายสินทรัพย์ให้แก่กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ดิจิทัล EBITDA ของกลุ่มทรู เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 34.0 พันล้านบาท ตามรายได้ที่เติบโตและการบริหารค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นของกลุ่ม
- **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เพิ่มขึ้นเป็น 33.5 พันล้านบาท ตามการขยายโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลกระทบเต็มปีจากการรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz
- **ดอกเบี้ยจ่าย** (สุทธิ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 5.4 พันล้านบาท จากการกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจ รวมถึงการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม โดยการชำระหนี้สินในระหว่างไตรมาส 4 ส่งผลให้ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิในไตรมาส 4 ปี 2560 ลดลงร้อยละ 10.5 จากไตรมาสก่อนหน้า
- **ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้** เพิ่มขึ้นจาก 490 ล้านบาท ในปีก่อนหน้า เป็น 1.3 พันล้านบาท ในปี 2560 ส่วนใหญ่จากค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมกับ DIF
- การขายสินทรัพย์และสิทธิในการรับประโยชน์รายได้ในอนาคตจากสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมให้แก่ DIF สำหรับเฟสแรกเสร็จสิ้นแล้วในไตรมาส 4 ปี 2560 โดยผลกระทบรวมสุทธิจากการทำธุรกรรมดังกล่าว มีจำนวนประมาณ 6.5 พันล้านบาท โดยประมาณ 2.4 พันล้านบาทถูกรายงานภายใต้รายได้อื่น และส่วนที่เหลือถูกรายงานภายใต้ รายได้และต้นทุนจากการขาย ต้นทุนการให้บริการ และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอตัดบัญชี
- สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้กลุ่มทรู มี**ผลกำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ** จำนวน 2.3 พันล้านบาท ในปี 2560

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวดปี)

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	ปี 2560		ปี 2559		% เปลี่ยนแปลง
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	YoY
ทรูมูฟ เอช	**111,311**		**93,876**		**18.6**
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	67,885		57,856		17.3
- บริการเสียง	21,185		20,797		1.9
- บริการที่ไม่ใช่เสียง	42,416		34,002		24.7
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่นๆ	4,283		3,057		40.1
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	4,900		5,311		(7.7)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	15,871		14,086		12.7
รายได้จากการขายสินค้า	22,656		16,623		36.3
รายการระหว่างกัน	(5,336)		(1,891)		182.2
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	105,975	75%	91,986	74%	15.2
ทรูออนไลน์	**36,149**		**28,300**		**27.7**
รายได้จากการให้บริการ	32,186		27,596		16.6
- บริการเสียงพื้นฐาน	2,488		4,696		(47.0)
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	23,138		21,068		9.8
- รายได้อื่น ๆ	6,560		1,833		258.0
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	442		442		0.0
รายได้จากการขายสินค้า	3,521		262		NM
รายการระหว่างกัน	(10,367)		(5,264)		96.9
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	25,782	18%	23,036	18%	11.9
ทรูวิชั่นส์	**12,236**		**12,406**		**(1.4)**
รายได้จากการให้บริการ	12,205		12,197		0.1
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	8,159		7,981		2.2
- มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และ อื่น ๆ	2,265		2,473		(8.4)
- ค่าโฆษณา	1,781		1,744		2.1
รายได้จากการขายสินค้า	30		209		(85.4)
รายการระหว่างกัน	(2,702)		(2,708)		(0.2)
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	9,533	7%	9,698	8%	(1.7)
รายได้รวม	**159,696**		**134,582**		**18.7**
รวมรายการระหว่างกัน	(18,405)		(9,863)		86.6
รายได้รวม - สุทธิ	**141,290**	**100%**	**124,719**	**100%**	**13.3**

หมายเหตุ: รายได้อื่นภายใต้ทรูออนไลน์ อาทิ รายได้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ภายใต้ทรูยู call center และการดำเนินงานและการบำรุงรักษา (O&M)

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวด 3 เดือน)

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)							
	ไตรมาส 4 ปี 2560		ไตรมาส 3 ปี 2560		ไตรมาส 4 ปี 2559		% เปลี่ยนแปลง	
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	QoQ	YoY
ทรูมูฟ เอช	**32,841**		**25,919**		**26,777**		**26.7**	**22.6**
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	17,657		17,136		15,565		3.0	13.4
- บริการเสียง	5,254		5,304		5,386		(0.9)	(2.5)
- บริการที่ไม่ใช่เสียง	11,200		10,754		9,374		4.1	19.5
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่นๆ	1,203		1,078		804		11.6	49.6
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,270		1,275		1,383		(0.4)	(8.2)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,614		3,785		3,829		(4.5)	(5.6)
รายได้จากการขายสินค้า	10,300		3,723		6,000		176.6	71.7
รายการระหว่างกัน	(2,653)		(1,046)		(786)		153.6	237.6
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	30,188	74%	24,873	75%	25,991	76%	21.4	16.2
ทรูออนไลน์	**12,899**		**8,897**		**6,963**		**45.0**	**85.2**
รายได้จากการให้บริการ	9,357		8,759		6,815		6.8	37.3
- บริการเสียงพื้นฐาน	195		677		1,064		(71.2)	(81.7)
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	6,171		5,856		5,290		5.4	16.7
- รายได้อื่น ๆ	2,991		2,227		461		34.3	548.8
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	110		110		110		0.0	0.0
รายได้จากการขายสินค้า	3,431		27		38		NM	NM
รายการระหว่างกัน	(4,681)		(2,992)		(1,196)		56.5	291.4
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	8,218	20%	5,905	18%	5,767	17%	39.2	42.5
ทรูวิชั่นส์	**2,983**		**3,034**		**3,003**		**(1.7)**	**(0.7)**
รายได้จากการให้บริการ	2,975		3,020		3,002		(1.5)	(0.9)
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	2,025		2,045		2,105		(1.0)	(3.8)
- มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และ อื่น ๆ	545		514		580		6.1	(6.0)
- ค่าโฆษณา	404		461		317		(12.3)	27.6
รายได้จากการขายสินค้า	8		13		2		(37.6)	429.2
รายการระหว่างกัน	(638)		(671)		(602)		(5.0)	6.0
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	2,345	6%	2,362	7%	2,401	7%	(0.7)	(2.4)
รายได้รวม	**48,723**		**37,850**		**36,743**		**28.7**	**32.6**
รวมรายการระหว่างกัน	(7,972)		(4,709)		(2,584)		69.3	208.6
รายได้รวม - สุทธิ	**40,751**	**100%**	**33,141**	**100%**	**34,159**	**100%**	**23.0**	**19.3**

หมายเหตุ: รายได้อื่นภายใต้ทรูออนไลน์ อาทิ รายได้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ภายใต้ทรูยู call center และการดำเนินงานและการบำรุงรักษา (O&M)

งบดุลรวม และงบกระแสเงินสดรวม

(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	31 ธ.ค. 2560	31 ธ.ค. 2559	% เปลี่ยนแปลง
งบดุลรวม			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	18,227	50,184	(63.7)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	49,439	32,749	51.0
ลูกหนี้อื่น	4,393	4,061	8.2
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	45,753	35,684	28.2
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	*117,812*	*122,678*	(4.0)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	175,462	143,688	22.1
ค่าความนิยม - สุทธิ	11,403	11,403	0.0
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	129,377	139,746	(7.4)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,397	5,376	0.4
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	25,860	26,069	(0.8)
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	*347,499*	*326,282*	6.5
รวมสินทรัพย์	**465,311**	**448,960**	**3.6**
เงินกู้ยืมระยะสั้น	46,752	37,572	24.4
เจ้าหนี้การค้า	67,540	64,422	4.8
เจ้าหนี้อื่น	47,954	34,093	40.7
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของเงินกู้ยืมระยะยาว	30,778	20,654	49.0
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4,888	4,104	19.1
รวมหนี้สินหมุนเวียน	*197,913*	*160,844*	*23.0*
เงินกู้ยืมระยะยาว	49,924	60,490	(17.5)
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	3,197	1,995	60.2
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	64,634	77,652	(16.8)
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2,155	1,982	8.7
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	13,285	14,269	(6.9)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	*133,195*	*156,389*	*(14.8)*
รวมหนี้สิน	**331,108**	**317,233**	**4.4**
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	**134,203**	**131,728**	**1.9**
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	**465,311**	**448,960**	**3.6**

	31 ธ.ค. 2560	31 ธ.ค. 2559	% เปลี่ยนแปลง
งบกระแสเงินสดรวม			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ก่อนดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	10,198	13,123	(22.3)
ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้จ่าย (สุทธิ)	(5,205)	(5,027)	3.5
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน	4,993	8,096	(38.3)
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการลงทุน	(42,050)	(45,412)	(7.4)
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการจัดหาเงิน	5,114	76,966	(93.4)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	**(31,942)**	**39,650**	**NM**
ยอดยกมาต้นงวด และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	50,169	10,534	376.3
ยอดเงินคงเหลือสิ้นงวด	**18,227**	**50,184**	**(63.7)**

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

กลุ่มทรู มีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่งขึ้นและรายงานผลกำไรจำนวน 2.3 พันล้านบาทในปี 2560 ทั้งนี้ อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มทรูปรับตัวดีขึ้น โดยอัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.6 และร้อยละ 1.8 ในปี 2560 เมื่อเทียบกับจำนวนติดลบร้อยละ 2.3 และติดลบร้อยละ 2.7 ในปีก่อนหน้า ตามลำดับ ในขณะที่ อัตรากำไรขั้นต้น เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.3 ในปีก่อนหน้าเป็นร้อยละ 27.9 ในปี 2560 โดยหากไม่รวมผลกระทบจากการทำธุรกรรมกับ DIF อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเป็นร้อยละ 24.8 ตามรายได้ที่เติบโต และมาตรการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพของกลุ่ม

โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มทรู ยังคงเหมาะสม และกลุ่มทรู สามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงินต่างๆ นอกจากนี้ กลุ่มทรู ยังมีแหล่งเงินทุนหลายช่องทางสำหรับการขยายการลงทุนในอนาคต อาทิ เงินสดจากการดำเนินงาน การได้รับเครดิตจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ (Vendor financing) รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF และการถือหน่วยลงทุน DIF ของบริษัทฯ
ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2560 กลุ่มทรู มีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็น 0.8 เท่า ในขณะที่ อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA คงที่จากปีก่อนหน้าที่ 2.5 เท่า แต่ลดลงเมื่อเทียบกับ 3.0 เท่าในไตรมาส 3 ตามการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ EBITDA ทั้งนี้ อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย เพิ่มขึ้นเป็น 6.6 เท่า ในปี 2560 เมื่อเทียบกับ 5.2 เท่าในปีก่อนหน้า

กลุ่มทรู มีอัตราส่วนสภาพคล่องลดลงเป็น 0.6 เท่า ในขณะที่ วงจรเงินสด (cash cycle) เพิ่มขึ้นเป็น 26 วัน ในปี 2560 จากระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มทรูมีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 234 วัน ในปี 2560 เมื่อเทียบกับ 198 วันในปีก่อนหน้า จากการที่กลุ่มทรูได้รับสินเชื่อจากเจ้าหนี้การค้า (Vendor financing) ในขณะที่ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 98 วันในปี 2560 เมื่อเทียบกับ 95 วันในปี 2559

อัตราส่วนทางการเงิน

		ปี 2560	ปี 2559
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.6	0.8
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย	วัน	234	198
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	98	95
ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ย	วัน	162	121
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	เท่า	6.6	5.2
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	เท่า	2.5	2.5
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.8	0.5
อัตรากำไรขั้นต้น	%	27.9	23.3
อัตรากำไรสุทธิ	%	1.6	-2.3
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	1.8	-2.7

หมายเหตุ: รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติในปี 2560 ประกอบด้วย ผลกระทบจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF จำนวน 6.5 พันล้านบาท ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 0.8 พันล้านบาท และรายได้อื่น จำนวน 0.4 พันล้านบาท

รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติในปี 2559 ประกอบด้วย ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 0.2 พันล้านบาท และค่าใช้จ่ายอื่น จำนวน 0.5 พันล้านบาท

หากไม่รวมรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติดังกล่าวข้างต้น อัตรากำไรสุทธิ เป็นจำนวนติดลบร้อยละ 2.8 ในปี 2560 และติดลบร้อยละ 1.7 ในปี 2559 ในขณะที่ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เป็นจำนวนติดลบร้อยละ 2.8 ในปี 2560 เมื่อเทียบกับจำนวนติดลบร้อยละ 2.1 ในปี 2559 จากการขยายโครงข่ายและการให้บริการของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผลกระทบเต็มปีจากการตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่

สินทรัพย์

- กลุ่มทรูมี**สินทรัพย์รวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 465.3 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มขึ้นของ สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- **เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด** ณ สิ้นปี 2560 เป็น 18.2 พันล้านบาท โดยลดลงจากจำนวนที่สูง (50.2 พันล้านบาท) ในปี 2559 ซึ่งมีการเพิ่มทุน

- **สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 175.5 พันล้านบาท จากการขยายโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่องของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต

- **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)** ลดลงร้อยละ 7.4 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 129.4 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่สำหรับธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระหว่างปี

- **เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า (สุทธิ)** ลดลงจาก 18.2 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 เป็น 16.5 พันล้านบาท ส่วนหนึ่งจากเงินปันผลรับจาก DIF (รายละเอียดเพิ่มเติม ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 20.2)

- **ค่าความนิยม (สุทธิ)** คงที่จากปีก่อนหน้า เป็น 11.4 พันล้านบาท (รายละเอียดเพิ่มเติม ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 23)

- **ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นเป็น 49.4 พันล้านบาท ตามการขยายธุรกิจของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และลูกหนี้ค่าบริการโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท
ลูกหนี้ ทศท.	664.54	685.29	664.54	685.29
ลูกหนี้การค้า	21,655.59	20,293.14	1,532.84	1,994.15
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ42)	10,738.13	7,873.13	7,914.79	6,176.90
ลูกหนี้การค้า	33,058.26	28,851.56	10,112.17	8,856.34
รายได้ค้างรับ	14,725.88	11,025.30	2,390.96	2,220.65
ลูกหนี้ค่าบริการโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ	8,706.58	-	-	-
รวมลูกหนี้การค้า	56,490.72	39,876.86	12,503.13	11,076.99
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(7,051.59)	(7,127.71)	(3,178.92)	(3,113.67)
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	49,439.13	32,749.15	9,324.21	7,963.32

ลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท
ยอดที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ	14,458.65	14,473.16	1,601.27	1,132.24
ค้างชำระน้อยกว่า 3 เดือน	8,168.83	5,524.89	2,057.18	1,205.03
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	1,922.53	871.59	1,757.41	269.97
ค้างชำระ 6 - 12 เดือน	3,245.37	3,137.17	982.45	4,147.20
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	5,262.88	4,844.75	3,713.86	2,101.90
ลูกหนี้การค้า	33,058.26	28,851.56	10,112.17	8,856.34
รายได้ค้างรับ	14,725.88	11,025.30	2,390.96	2,220.65
ลูกหนี้ค่าบริการโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ	8,706.58	-	-	-
รวมลูกหนี้การค้า	56,490.72	39,876.86	12,503.13	11,076.99
หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(7,051.59)	(7,127.71)	(3,178.92)	(3,113.67)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	49,439.13	32,749.15	9,324.21	7,963.32

ลูกหนี้การค้ารับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้ และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญหมายถึงผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าเปรียบเทียบกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้การค้า หนี้สูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นประมาณการที่พิจารณาจากหลายๆวิธีผสมกัน เช่น ตามอัตราร้อยละของรายได้ การวิเคราะห์อายุหนี้ ประสบการณ์การเก็บหนี้ โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจปัจจุบันร่วมด้วย ทั้งนี้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการเก็บหนี้ของกลุ่มร่วมกับวิธีประมาณการอย่างเหมาะสมตามที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้ (จำนวน 7,052 ล้านบาท) มีความเพียงพอ

กลุ่มบริษัทไม่มีการกระจุกตัวของความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้า เนื่องจากลูกค้าของกลุ่มบริษัทมีจำนวนมาก ซึ่งได้แก่ ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ ทั้งภาคธุรกิจและผู้ใช้รายย่อยทั่วไป ผู้บริหารเชื่อว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ได้บันทึกไว้เพียงพอแล้ว และจะไม่มีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อมากไปกว่าจำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ได้บันทึกแล้ว โดยคำนึงจากลักษณะของลูกหนี้การค้าของกลุ่มบริษัท และจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ของกลุ่ม

หนี้สิน

- **หนี้สินรวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 331.1 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มขึ้นของ**หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย** (ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน) เป็นจำนวน 119.5 พันล้านบาท เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจ รวมถึงการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม ทั้งนี้ กลุ่มทรูได้มีการชำระหนี้สินในระหว่างไตรมาส 4 ซึ่งส่งผลให้หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายของกลุ่มลดลงร้อยละ 6 จากไตรมาสก่อนหน้า

- **เจ้าหนี้การค้า** เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2559 เป็น 67.5 พันล้านบาท ตามการขยายธุรกิจของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการที่กลุ่มทรู ได้รับเครดิตที่ดีจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- **ส่วนของผู้ถือหุ้น** เพิ่มขึ้นจาก 131.7 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 เป็น 134.2 พันล้านบาท จากผลกำไรในปี 2560

สภาพคล่องและแหล่งเงินทุน

- แหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มทรู ในปี 2560 มาจาก**กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน** จำนวนทั้งสิ้น 5.1 พันล้านบาท โดยลดลงจากฐานที่สูงในปีก่อนหน้าซึ่งมีการเพิ่มทุน

- **กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (สุทธิ)** ในปี 2560 เป็น 5.0 พันล้านบาท (10.2 พันล้านบาทก่อนหักเงินสดจ่ายสุทธิสำหรับดอกเบี้ยและภาษีเงินได้) ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า จากการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และการชำระเงินภายใต้สัญญาดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เทคโนโลยี HSPA

- **กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน** ในปี 2560 ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าเป็น 42.1 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากเงินสดรับจากการขายสินทรัพย์โทรคมนาคมให้แก่กองทุน DIF ในไตรมาส 4 ของปี ทั้งนี้ ในปี 2560 กลุ่มทรู ใช้งบลงทุน (ที่เป็นเงินสด) ทั้งสิ้น 47.6 พันล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่ใช้สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต โดยหากไม่รวมการชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ งบลงทุน (ที่เป็นเงินสด) ของกลุ่มทรู มีจำนวนต่ำกว่าเป้าที่วางไว้ เป็นประมาณ 37 พันล้านบาท

การเปลี่ยนประมาณการทางบัญชี

ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ผู้บริหารได้ทำการทบทวนอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ประจำปี ปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาอายุการให้ประโยชน์ประกอบด้วย การเทียบเคียงกับธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศสากล การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการบำรุงรักษาและเงื่อนไขในการใช้งาน รวมถึงการขอคำแนะนำจากผู้ผลิต และความเห็นจากวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารได้ข้อสรุปว่าควรเปลี่ยนประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์บางประเภทต่อไปนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560

	อายุการใช้งานเดิม ปี	อายุการใช้งานใหม่ ปี
อุปกรณ์โครงข่ายแบบ Passive	20 – 25	25 - 30

ผลของการเปลี่ยนแปลงค่าเสื่อมราคาที่มีต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 แสดงเปรียบเทียบได้ดังนี้

	งบการเงินรวม	
	อายุการใช้งานเดิม	อายุการใช้งานใหม่
	ล้านบาท	ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคา	1,048.67	755.95

สัญญาและภาระผูกพัน

บริษัทได้ทำสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนขยายบริการโทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 2.6 ล้านเลขหมายในเขตโทรศัพท์นครหลวงกับ ทศท. และได้จัดทำข้อตกลงแนบท้ายสัญญาดังกล่าว สำหรับบริการดังต่อไปนี้

- บริการโทรศัพท์พื้นฐาน
- ข้อตกลงบริการเสริม
- ข้อตกลงดำเนินการโทรศัพท์พื้นฐานใช้นอกสถานที่ (Personal Communication Telephone)
- ข้อตกลงดำเนินการโทรศัพท์สาธารณะ
- ข้อตกลงดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอโทรศัพท์ กำหนดเลขหมายโทรศัพท์ รวมทั้งการชำระค่าติดตั้งและเงินประกันการใช้โทรศัพท์แทน ทศท.
- ข้อตกลงการรับแจ้งเหตุขัดข้องและการซ่อมบำรุงจากตู้พักปลายทาง (Distribution Point) ถึงราวกันฟ้า (Protector)
- ข้อตกลงให้ดำเนินการโทรศัพท์พื้นฐานใช้นอกสถานที่ภายใต้โครงข่ายของ ทศท.

ภายใต้เงื่อนไขของสัญญา สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมและข้อตกลงแนบท้ายดังกล่าว ทศท.จะแบ่งรายได้ที่ได้รับจริงก่อนหักค่าใช้จ่ายให้แก่บริษัทในอัตราร้อยละที่ระบุในสัญญาและข้อตกลงแนบท้าย นอกจากนี้บริษัทมีภาระผูกพันต่างๆ เช่น จะต้องลงทุน จัดหา ติดตั้งจัดการ ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบต่างๆ และจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในอุปกรณ์ในระบบดังกล่าวบางส่วนตลอดจนที่ดินและอาคารที่บริษัทเป็นผู้จัดหาและติดตั้งให้แก่ ทศท. เป็นต้น

เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2560 สัญญาที่ได้กล่าวไปข้างต้นได้สิ้นสุดอายุลง บริษัทไม่มีภาระผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บริษัทย่อยบางแห่งได้ทำสัญญากับ อสมท. เพื่อให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก

ภายใต้สัญญาเหล่านี้ บริษัทย่อยมีภาระในการลงทุน จัดหา ติดตั้ง ควบคุม ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์ บริษัทย่อยมีภาระที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในอุปกรณ์ในระบบข้างต้นให้แก่ อสมท. เมื่ออุปกรณ์และระบบข้างต้นติดตั้งแล้วเสร็จ ตามเงื่อนไขของสัญญา บริษัทย่อยได้รับสิทธิในการเรียกเก็บเงินมัดจำ ค่าสมาชิกและค่าธรรมเนียมบริการอื่นๆ จากผู้ใช้บริการในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา

นอกจากนี้บริษัทย่อยดังกล่าวข้างต้นมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งจากการออกหนังสือค้ำประกันแก่ อสมท. เป็นจำนวนเงิน 31.20 ล้านบาท หนังสือค้ำประกันเหล่านี้ใช้เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาข้างต้นของบริษัทย่อย

ภายใต้เงื่อนไขในสัญญา บริษัทย่อยบางแห่งมีข้อผูกพันที่ต้องจ่ายผลตอบแทนขั้นต่ำให้แก่คู่สัญญาดังต่อไปนี้

งวดกำหนดชำระ	จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ ล้านบาท
ภายใน 1 ปี	35.00
ระหว่าง 1 ถึง 2 ปี	35.00

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 BFKT บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญา กับ กสท. ในการเช่าเครื่องและอุปกรณ์วิทยุคมนาคมระบบ HSPA โดยมีอายุสัญญา 14.5 ปี ภายใต้สัญญาเช่าอุปกรณ์ระบบ HSPA BFKT มีภาระต้องจัดหา ติดตั้ง บริหารจัดการและบำรุงรักษาอุปกรณ์ตามที่จำเป็นต่อการให้บริการภายใต้เทคโนโลยี HSPA โดยให้เป็นไปตามความจุที่ได้ระบุไว้ในสัญญาและสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลบังคับใช้วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เป็นระยะเวลา 14.5 ปี และเพื่อเป็นการตอบแทน BFKT มีสิทธิได้รับรายได้จากการให้บริการดังกล่าวตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 RMV บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญากับ กสท. (“สัญญา”) ภายใต้เงื่อนไขในสัญญา RMV ต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้เทคโนโลยี HSPA ซึ่งได้รับขายส่งมาจาก กสท. เป็นระยะเวลา 14.5 ปี เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2558 RMV ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการขายต่อบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเตอร์เน็ต

แบบที่หนึ่งจาก กทช. RMV มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ใบอนุญาตมีกำหนดสิ้นสุดวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2563

ต่อมาได้มีความเห็นที่ต่างกันระหว่างกลุ่มกิจการและ กสท. ในหลายประเด็นที่เกี่ยวกับการตีความสัญญาและในรายละเอียดของการคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 กลุ่มกิจการและ กสท. ได้บรรลุข้อตกลงในการรับและจ่ายชำระหนี้บางส่วนสำหรับรายได้ค่าเช่าและค่าบริการของ BFKT และต้นทุนการดำเนินงานของ RMV และได้บรรลุข้อตกลงในหลายประเด็นโดยมีวัตถุประสงค์ในการยุติข้อพิพาทที่มีต่อกันและรวมถึงยอดเงินคงค้างที่ยังไม่ได้ชำระระหว่างกัน

สำหรับประเด็นที่ยังเหลือและยอดคงค้างที่ยังตกลงกันไม่ได้ ทั้งสองฝ่ายจะทำการหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปต่อไป ผู้บริหารเชื่อว่าผลสรุปจะไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อกลุ่มกิจการ

ภายใต้สัญญาต่าง ๆ ข้างต้น กลุ่มกิจการมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งจากการออกหนังสือค้ำประกันให้แก่ กสท. เป็นจำนวนเงิน 200.00 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2555 TUC บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz จาก กสทช. ใบอนุญาตครอบคลุมสามแถบย่านความถี่ และอนุญาตให้ใช้เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 15 ปี TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2558 TUC บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 1800MHz จาก กสทช. ใบอนุญาตครอบคลุมสองแถบย่านความถี่ และอนุญาตให้ใช้เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 18 ปี TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2559 TUC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 900MHz จาก กสทช. ซึ่งใบอนุญาตนั้นอนุญาตให้บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 15 ปี ใบอนุญาตสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2574 TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งตามสัญญาค้ำประกันที่ออกให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและบริษัทต่าง ๆ รวมเป็นเงิน 3,799.65 ล้านบาท และ 1,191.35 ล้านบาท ตามลำดับ

ภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาต่างๆ ที่บริษัทและบริษัทย่อยบางแห่งได้ทำไว้ สินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อยบางแห่งซึ่งนำไปค้ำประกันหรือจำนองเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับหนี้สิน มีรายละเอียดดังนี้

	มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบกรเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2560 ล้านบาท	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2560 ล้านบาท	พ.ศ. 2559 ล้านบาท
เงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์	96.08	70.06	43.99	42.36
เงินลงทุนในหุ้นทุนในบริษัทร่วม	699.90	770.00	694.56	694.55

บริษัทและบริษัทย่อยมีสัญญากับบริษัทหลายแห่งเพื่อจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์โครงข่ายโทรศัพท์เพิ่มเติมเพื่อขยายประสิทธิภาพของอุปกรณ์โครงข่ายและสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ภาระผูกพันตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น ถูกบันทึกไว้ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นจำนวน 25,866.98 ล้านบาท และ 15.91 ล้านบาท ตามลำดับ (พ.ศ. 2559 : 27,772.53 ล้านบาท และ 25.46 ล้านบาท ตามลำดับ)

กลุ่มกิจการทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้สำหรับอุปกรณ์โทรคมนาคมระยะเวลาของสัญญาเช่าอยู่ระหว่าง 5 ถึง 16 ปี

ยอดรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้มีดังนี้

	งบการเงินรวม	
	พ.ศ. 2560 ล้านบาท	พ.ศ. 2559 ล้านบาท
ภายใน 1 ปี	4,263.58	3,313.62
เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	16,099.78	12,646.89
เกินกว่า 5 ปี	22,520.80	15,594.68
	42,884.16	31,555.19